

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/289/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115224245
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2115224245.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobcu: S. O., nar. XX. K. XXXX, bytom H. J. XX, zastúpeného: Michal Mrva - advokátska kancelária, s. r. o., Trenčianska 38, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 145 860, proti žalovanej: DPS financial consulting, s. r. o., Tamaškovičova 17/2742, Trnava, IČO: 46 713 930, zastúpenej: PETKOV & Co s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 430 742, o určení, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 18. júla 2018 č. k. 37C/442/2015-129, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu zamietol, II. žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 100 ods. 1 a 2, § 101, § 151j ods. 1 a 2, § 151n ods. 1, § 151o, § 151md ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“, alebo len „O. z.“), § 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

Vecne dôvodil, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 29.9.2015 v zmysle jej zmeny (č. I. 94 spisu) domáhal určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX pre k. ú. H. J., Obec H. J., okres Trnava, a to stavba rodinného domu so súp. č. XX, postavená na parc. č. 74, pozemok parc. č. 74 o výmere 820 m², zastavané plochy a nádvoria, parcela registra C, vrátane všetkých súčastí a príslušenstva, parc. č. 75/1 o výmere 378 m², záhrady, parcela registra C (ďalej len „nehnuteľnosti“), nie sú zaťažené záložným právom, ktoré bolo zriadené zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, reg. č. 001/070929/06-001/000. Žalobu odôvodnil žalobca tým, že dňa 13.4.2006 uzatvoril záložný veriteľ Všeobecná úverová banka, a.s. so záložcami S. Z. a K. Q. zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa voči žalobcovi vyplývajúcej zo zmluvy o financovaní bývania reg. číslo: 001/070929/06-001/000, ktorú žalobca uzatvoril s veriteľom - Všeobecnou úverovou bankou, a.s. (ďalej len „banka“) dňa 13.4.2006 (predmetom zmluvy/zmlúv bol úver na sumu 1.100.000 Sk, t. j. 770.000 Sk flexihypotéka a 330.000 Sk spotrebný úver). Keďže žalobca riadne neplatil splátky úveru, banka listom zo dňa 13.7.2010 zosplatnila zostatok úveru a vyzvala žalobcu na zaplatenie. V ďalšom období žalobca zosplatnený úver splácal podľa svojich možností, avšak k jeho celkovému splateniu nedošlo. Pohľadávka bola postúpená z banky na žalovanú, ktorá žalobcu vyzvala k úhrade dlhu vo výške 8.837,61 eur a 20.191,08 eur do 14 dní od doručenia výziev na úhradu a oznámení o pokračovaní vo výkone záložného práva. Na výzvy žalobca reagoval listom zo dňa 28.8.2015, v ktorom uviedol, že postúpené pohľadávky považuje za premičané a z tohto dôvodu

považuje za premlčané aj záložné právo (oba dlhy boli zosplatnené na základe výzvy zo dňa 13.7.2010). Keďže k zosplatneniu došlo v júli 2010, po troch rokoch od tohto zosplatnenia uplynula trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Žalovaná odmieta uznať, že záložné právo je premlčané a svoju nenárokovateľnú pohľadávku chce uspokojiť výkonom záložného práva. Z tohto dôvodu je právne postavenie žalobcu neisté a má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť, pretože žalobca neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá preukázať jeho tvrdenie o zániku záložného práva. Argumentovala i tým, že k premlčaniu výkonu záložného práva nemohlo dôjsť, pretože žalobca požiadaval ešte právnu predchodkyňu žalovanej na odsúhlasenie dodatočného splátkového kalendára. Tento splátkový kalendár bol odsúhlasený s tým, že splátky boli povolené od 25.1.2011 (posledná splátka mala byť splatná 25.12.2014, čo sa týkalo zmluvy o flexihypotéke, aj zmluvy o spotrebnom úvere). O uzavretí splátkového kalendára svedčí skutočnosť, že žalobca plnil svoje záväzky z úveru ešte v júli 2015. Uzatvorením splátkového kalendára došlo k novácii záväzku a tým k zmene plynutia premlčacích dôb. V súvislosti s premlčaním tiež poukázala na skutočnosť, že žalobca ako dlžník si vymienil splácanie dlhu v splátkach, čomu bolo vyhovené a s ohľadom na túto skutočnosť by v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka súd nemal prihliadať na námietku premlčania.

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal otázkou, či na požadovanom určení (určení, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom) má žalobca naliehavý právny záujem a dospel k záveru, že naliehavý právny záujem tu je daný. Ďalej konštatoval, že pohľadávka žalovanej voči žalobcovi je (pravdepodobne) premlčaná. Napriek uvedenému však nebolo možné vysloviť záver o tom, že „nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom“ (teda fakticky že záložné právo neexistuje), v dôsledku jeho zániku, resp. premlčania nároku na jeho výkon. Zákon totiž celkom presne a jednoznačne uvádza v § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka, v ktorých prípadoch záložné právo zaniká. Ide o taxatívny výpočet, pričom ani jedna z opísaných situácií (ktorá by mala mať za následok zánik záložného práva) v danom prípade nenastala. Žalobca opieral zánik záložného práva o predpoklad uvedený v písmene a/ uvedeného ustanovenia, teda že záložné právo zaniká zánikom zabezpečenej pohľadávky. V tomto prípade však pohľadávka samotná nezanikla (nakoľko nebola splnená, odpustená, započítaná a pod.), len sa v dôsledku premlčania stala súdne nevymáhateľnou; ostala však existovať, i keď len vo forme naturálnej pohľadávky. Tento vyslovený názor nepriamo podporuje aj formulácia znenia § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná. Preto nebolo možné určiť, že nehnuteľnosti záložným právom zaťažené nie sú, pretože by to bolo v rozpore so skutočnosťou (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobu zamietol.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP, vecne úspechom žalovanej v plnom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala žalovaná včas odvolanie s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe. Odvolanie odôvodnila ustanovením § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a vec nesprávne právne posúdil). V konaní mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Existenciu tejto kľúčovej procesnej podmienky pre úspech žalobcu v konaní vo veci samej konštatuje v bode 16. napadnutého rozsudku. Predmetná procesná prekážka pre úspech žalobcu neexistovala. Zároveň poukázal na to, že ak podľa názoru súdu prvej inštancie mal žalobca na požadovanom určení naliehavý právny záujem, interpretačné závery súdu sa mu potom zdajú neudržateľné a logicky vzájomne protirečivé. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že pohľadávka žalovanej je premlčaná. Na základe záverov obsiahnutých v bode 15. napadnutého rozsudku sa javí ako racionálne a logické, aby súd vyhovel žalobe a to v celom rozsahu. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s predloženou judikatúrou. Toto žalobca považuje za porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Súd je povinný vysporiadať sa so všetkými argumentami procesnej strany, ktoré sú relevantné. Súd sa len priklonil k argumentácii žalovanej. Žalobca v priebehu konania pred súdom prvej inštancie argumentoval, že podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa záložné právo premlčuje. Nepremilčuje sa teda len zabezpečovaná pohľadávka, ale aj samotné záložné právo. Zákon (správne) v predmetnom ustanovení zakotvuje, že záložné právo sa nepremilčuje skôr ako zabezpečená pohľadávka. Záložné právo sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Možno súhlasiť s tým, že vznesenie námietky premlčania po

uplynutí premlčacej doby nespôsobuje zánik práva, ale iba zánik nároku. V takomto prípade potom nezaniká subjektívne právo, ale iba právny nárok, ktorý sa na toto subjektívne právo viaže. Zánik nároku potom spôsobuje zánik možnosti domáhať sa splnenia povinnosti zo strany oprávneného voči povinnému proti jeho vôli. Ak by povinný súhlasil s plnením po uplynutí premlčacej doby, takéto plnenie by bolo možné a nezaložilo by na strane oprávneného vznik bezdôvodného obohatenia. Z tohto dôvodu zákonodarcia logicky v ust. § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka nespája premlčanie záložného práva s jeho zánikom. Ak záložné právo po jeho premlčaní nie je možné vykonať, pretože záložca dôvodne vzniesol námietku premlčania, aký zmysel má registrácia záložného práva v príslušnom registri? Je zrejmé, že žiadny, avšak vlastníka nehnuteľnosti táto registrácia obmedzuje. Nemožno však očakávať (čo je aj tento prípad), že záložný veriteľ v takomto prípade bude súhlasiť s výmazom záložného práva v príslušnom registri. Právne postavenie žalobcu je tak extrémne neisté, pričom súd mu odmietol poskytnúť ochranu z dôvodu zjavne formalistického pohľadu na interpretáciu právnych noriem, ktorá je v právnom štáte neprípustná. Žalobca poukázal v konaní aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 21Cdo/2185/2009 zo dňa 21.12.2010. Ak záložné právo nie je možné realizovať, nakoľko bolo premlčané a záložca dôvodne vzniesol námietku premlčania, neexistuje žiadny dôvod na to, aby bola vec v príslušnom registri zaťažená nevykonateľnou ťarchou. Zápis premlčaného záložného práva na veci v príslušnom registri znemožňuje vlastníkovi takejto veci realizovať riadny výkon dispozičných oprávnení súvisiacich s jeho vlastníckym právom.

3. Žalovaná navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Odvolanie žalobcu považuje za nedôvodné. Rozhodnutia, na ktoré žalobca poukazoval, pre danú vec neboli relevantné. Zákon stanovuje prípady, kedy záložné právo zaniká, pričom ide o taxatívny výpočet. Súd nemôže premlčané právo vyhlásiť za neexistujúce, konal by tak v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky.

4. Žalobca následne uviedol, že v danom prípade aplikujú žalobca, ako aj žalovaná, odlišné interpretačné metódy, ktorými interpretujú tie isté ustanovenia právnych predpisov vnútroštátneho práva Slovenskej republiky. Kým žalovaná sa pridrižava gramatického a formálne - systematického výkladu (poukazuje na doslovné znenie zákona a tento aplikuje striktné formálne), žalobca počas celého konania poukazuje na výklad materiálne - systematický a teleologický (poukazuje na účelnosť a zmysel aplikácie právnej úpravy a nielen na jej doslovný jazykový výklad). Úlohou súdov totiž nie je len formalisticky aplikovať množinu právnych predpisov. S ohľadom na uvedené skutočnosti, neexistoval žiadny relevantný dôvod na to, aby v prípade premlčania boli nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu zaťažené záložným právom v prospech žalovanej. Uvedené nezmyselne zaťažuje žalobcu, obmedzuje ho v jeho vlastníckom práve a znižuje hodnotu nehnuteľností v jeho vlastníctve.

5. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej aj „O.s.p.“), keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie treba (napriek námietkam žalobcu) považovať za vo výroku vecne správny, keď súd prvej inštancie v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec aj správne posúdil po právnej stránke.

Odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých súdom prvej inštancie dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť

ust. § 387 ods. 2 CSP), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vyporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP) a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvej inštancie dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP in fine) nasledovné:

6. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že v danej veci nie je možné žalobe vyhovieť a určiť, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, pretože dôvodom zániku záložného práva v zmysle zákona nie je premlčanie pohľadávky, ani premlčanie výkonu záložného práva.

7. V danej veci nebolo sporné, že k predmetným nehnuteľnostiam bolo zriadené záložné právo písomnou zmluvou (§ 151b ods. 1 Občianskeho zákonníka) na zabezpečenie pohľadávky veriteľa (banky), ktorá vznikla na základe zmluvy o financovaní bývania medzi právnu predchodkyňou žalobkyne (bankou) a žalovaným. Záložné právo k nehnuteľnostiam vzniklo zápisom v katastri nehnuteľností (§ 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka). Veriteľ zosplatnil úver (pre omeškanie žalobcu s platením splátok úveru) a bolo pristúpené k výkonu záložného práva.

8. Podľa § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

10. Podľa § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka záložné právo zaniká a/ zánikom zabezpečenej pohľadávky, b/ zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje, c/ ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva, d/ uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené, e/ vrátením veci záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním veci, f/ ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom, g/ ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom, h/ iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim z osobitného predpisu, i/ ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa.

11. Premlčaním sa rozumie márne uplynutie doby stanovenej v zákone pre vykonanie práva; znamená výrazné oslabenie subjektívneho práva účastníka, nakoľko premlčaním sice jeho nárok nezaniká, nemôže byť však súdom priznaný, ak povinný pred súdom čelí uplatnenému právu námietkou premlčania. Nárok oprávneného účastníka trvá aj naďalej, stáva sa však prostredníctvom súdu nevykonateľným.

12. Je potrebné uviesť, že ustanovenie § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka dovoľuje uskutočniť výkon záložného práva aj v prípade, ak je zabezpečená pohľadávka premlčaná. Rozumie sa tým situácia, kedy je premlčaná pohľadávka, avšak záložné právo premlčané nie je. V takom prípade nemá námietka premlčania vplyv na výkon záložného práva. Prekážkou výkonu záložného práva nie je ani skutočnosť, že právnym dôvodom premlčanej zabezpečenej pohľadávky je spotrebiteľská zmluva (§ 54a OZ). Ak je záložné právo premlčané (čo znamená, že je premlčaná aj zabezpečená pohľadávka), môže sa záložca dovolať premlčania (vzniesť námietku premlčania) a odvrátiť tým výkon záložného práva. Námietku premlčania môže záložca relevantne vzniesť nielen v prípade, ak záložný veriteľ voči nemu vedie súdne alebo exekučné konanie (čo by vyplývalo z jazykového znenia ustanovenia § 100 ods. 1 OZ, podľa ktorého na premlčanie prihliada na námietku súd), ale aj v prípade extrajudiciálneho výkonu záložného práva. Ak sa záložca premlčania záložného práva dovolá, záložný veriteľ je povinný upustiť od dobrovoľnej dražby alebo od iného výkonu záložného práva (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, k § 151j).

13. V prípade ustanovenia § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka (zánik záložného práva) ide o taxatívny výpočet (vyčerpávajúci, úplný), ktorý nemožno rozšíriť o ďalšie dôvody. Opakom by bol demonštratívny výpočet (exemplifikatívny výpočet, teda výpočet len príkladný), ktorý je vyjadrený slovom „najmä“, kedy vytvára určitý priestor, v rámci ktorého je prípustná miera flexibility.

14. V danej veci však dôvody označené žalobcom (premlčanie zabezpečenej pohľadávky, premlčanie výkonu záložného práva) nemožno subsumovať pod niektorý z explicitne uvedených dôvodov zániku záložného práva podľa § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka a ani podľa iného osobitného predpisu, preto nebolo možné žalobe vyhovieť a určiť, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, tak ako to správne konštatoval už súd prvej inštancie.

15. Neopodstatnená bola odvolacia námietka žalobcu poukazujúca na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil právne závery, ktoré vysvetlil. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania (strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04).

16. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem a námietky žalobcu týkajúce sa odôvodnenie napadnutého rozsudku (rozpornosť odôvodnenia) je potrebné uviesť, že základným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie podľa § 137 písm. c/ CSP (predtým § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok účinný do 30.6.2016) je skutočnosť, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Existenciu naliehavého právneho záujmu musí v konaní preukázať žalobca. Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou samou (tento nedostatok bráni zaoberať sa vecou z hľadiska opodstatnenosti uplatneného nároku). Konštatovanie existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení súdom prvej inštancie neznamená automaticky úspech žalobcu vo veci (tzn. že súd by musel žalobe vyhovieť) a v tomto konštatovaní (keď súd odôvodňoval, ako by sa zmenilo právne postavenie žalobcu v prípade úspechu v spore) nemožno vidieť rozpor s následným odôvodnením zamietnutia žaloby. V tomto súvislosti odvolací súd podotýka a to s ohľadom na vytýkaný formalizmus súdu prvej inštancie, že ani pri posudzovaní žaloby podľa § 137 CSP nepostupoval súd prvej inštancie formalisticky a podanú žalobu posúdil ako žalobu podľa § 137 písm. c/ CSP a nie podľa § 137 písm. d/ CSP.

17. Podľa článku 2 ods. 1 až 3 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

18. V oblasti explikovaných ako „najvyššie súdne autority“ je potrebné článok 2 vykladať vo funkčnej jednote s článkom 3. V tomto zmysle je jednoznačné, že za najvyššie súdne autority možno sémanticky dosadiť: a/ Ústavný súd Slovenskej republiky, b/ Najvyšší súd Slovenskej republiky, c/ v oblasti ich kompetenčného dosahu na univerzum úvahy „civilný proces v Slovenskej republike“ i Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor Európskej únie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 32 s.).

19. Rozhodnutia, na ktoré žalobca poukazoval (rozhodnutie Okresného súdu Pezinok sp. zn. 5C/257/2011, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/164/2013, rozhodnutia súdov Českej republiky) nepredstavujú rozhodnutia najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 2 CSP, preto nedošlo k situácii, že by súd bol povinný vysvetliť svoj odklon, pričom ustálená rozhodovacie prax, pokiaľ ide o predmetnú otázku, neexistuje.

20. V závere odvolací súd dodáva, že v prípade, že by dôvody uvádzané žalobcom boli relevantné k záveru o zániku záložného práva, potom by bolo namieste zaoberať sa i námietkou žalovanej, či za daných skutkových okolností tohto prípadu by nemohlo ísť o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

21. Odvolací súd, osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, čo sa týkalo aj vecne správneho a odvolaním nespochybného rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania.

22. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešnej žalovanej priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu a to z dôvodu, že strana, ktorá mala plný úspech vo veci (žalovaná), má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala (žalobca).

O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.